

GALLUP MARKEDSANALYSE AS

SCAN GALLUP AS *

GAMMEL VARTOV VEJ 6, 2900 HELLERUP
TELEGRAMADRESSE: GALLUPOPINION
TELEFON 29 18 00 . POSTGIRO 7812

UGENS GALLUP

Artikel nr. 12

Må tidligst offentliggøres søndag den 23. marts
og senest lørdag den 5. april 1969.

EN LUSSING ELLER ENDEFULD "PÅ RETTE TID OG STED" ENDNU GOD LATIN.

- og ikke meget tyder på, at dette vil ændre sig foreløbigt.

Efter fagfolks f.eks. psykologers og psykiateres mening er legemlig afstraffelse som led i opdragelsen forkastelig i enhver form, og i tråd hermed er legemlig afstraffelse i skolerne jo fuldstændig afskaffet. I København har dette allerede været tilfældet i snart 20 år og i andre skoler fra 1967, idet en vis modificering af reglen dog allerede fandt sted i 1938.

Anderledes forholder det sig med den legemlige afstraffelse, der finder sted i hjemmene. Fagfolkenes opfattelse har ikke her kunnet påvirke den gældende lov, der indrømmer forældrene en vis ret til legemlig revselse, dog inden for visse - noget flydende - grænser. Beskyttelsen af børnene ligger her i en sindelagsændring eller en ændret opfattelse i det betimelige i den fysiske afstraffelse som led i opdragelsen, og på dette punkt synes fagfolkene ikke at have haft den samme succes. Den legemlige afstraffelse synes således nu at være af samme omfang som tidligere, hvori også ligger, at forestillingen om de mange prygl på vore bedsteforældres tid nok også er noget overdrevet og skyldes erindringsforskydning.

Dette fremgår af en undersøgelse Gallup Instituttet har foretaget. For ikke længe siden blussede diskussionen igen op, og man kunne få indtryk af, at den fysiske afstraffelse nu noget nær var en saga blott, og Gallup Instituttet har derfor til belysning af, i hvilken udstrækning legemlig afstraffelse accepteres i såvel hjemmene som i skolerne, stillet et repræsentativt udsnit af den voksne befolkning nogle spørgsmål herom. Ved formulering af spørgsmålene har man den vanskelighed, at fysiske overgreb mod børnene, specielt når de overskrider grænserne for det kriminelle, erfaringsmæssigt har udløst den største - og efter fagfolkenes mening ikke altid velovervejede - harme i offentligheden. Spørgsmålet er således omgivet af visse emotioner, og man har derfor valgt at give det stillede spørgsmål følgende, måske lidt kaptiskeform, der formodes bedst at dække den udtryksform, menigmand vil anvende til at beskrive indstillingen til det forholdsvist delikate spørgsmål:

...2

* SCAN GALLUP AS . GAMMEL VARTOV VEJ 6 . 2900 HELLERUP . DANMARK

NORSK GALLUP INSTITUTT AS, OSLO, NORGE . SIFO AB, SOLNA, SVERIGE . GALLUP MARKEDSANALYSE AS, HELLERUP, DANMARK

"Nogle mener, at fysisk afstraffelse, dvs. det man i almindelighed forstår ved en lussing eller en endefuld eller lignende, under alle omstændigheder er forkert, medens andre mener, at begge dele i visse tilfælde kan være på sin plads. Hvad mener De, er det under alle omstændigheder forkert eller kan det i visse tilfælde være på sin plads?"

Man fik følgende besvarelse:

	forkert %	på sin plads %	ved ikke %	i alt %
Total	23	69	8	100
Mand	23	66	11	100
Kvinde	22	71	7	100
<u>Alder</u>				
15 - 19 år	36	50	14	100
20 - 24 år	15	73	12	100
25 - 29 år	22	70	8	100
30 - 39 år	22	73	5	100
40 - 49 år	29	66	5	100
50 - 64 år	20	72	8	100
65 år og over	19	68	13	100

Skoleuddannelse:

Folkeskole (A-linie)	21	70	9	100
Mellemskole- og real-eksamen eller tilsvarende Studentereksamen, andre adgangseksaminer og højere uddannelse	27	66	7	100
	28	67	5	100

Mere end to tredjedele (69%) af befolkningen går således ind for den legemlige afstraffelse som led i opdragelsen, medens kun 23% tager direkte afstand fra den. Om man ved vurderingen af disse tal skal lægge hovedvægten på de 69% eller måske med fagfolkenes øjne se lyspunktet i de 23% kan ikke uden videre afgøres. Værdifuldt havde det været, om man havde haft en lignende undersøgelse tidligere, eventuelt flere, så man havde kunnet iagttage en eventuel udvikling. Det har man imidlertid ikke, og man må derfor nøjes med at fastslå, at opfattelsen udtrykt i den modificerede form, en lussing eller endefuld "på rette tid og sted" stadig deles af langt den overvejende del af befolkningen. Det ses endvidere, at mænd og kvinder ser ens på spørgsmålet, og tilsyneladende synes der heller ikke at være nogen generationsmotiveret forskel i indstillingen men derimod en vis forskel i uddannelsesniveau. De blot folkeskoleuddannede er noget mere prygleorienterede end de højere uddannede, men forskellen er ikke alverden. Nokså interessant er det, at forskellen markerer sig ved overgangen fra blot folkeskole til højere uddannede og ikke senere, et forhold, man også har iagttaget ved andre undersøgelser. Er der således ikke stor forskel mellem grupperne, kan man nok konkludere, at indstillingen til dette spørgsmål næppe er inde i nogen dynamisk udvikling, og man altså ikke kan forvente nogen ændring i billedet i en rimelig fremtid.

Med hensyn til skolens beføjelser, som jo har været ret stærkt diskuteret, og som jo altså har givet anledning til ændring af bestemmelserne, stillede man de adspurgte følgende spørgsmål:

"Mener De også, at skolen skal have mulighed for en vis fysisk afstraffelse af børnene".

Man fik følgende svar fordelt på samme befolkningsgrupper:

	<u>Ja</u> %	<u>Nej</u> %	<u>Ved ikke</u> %	<u>I alt</u> %
Total	53	40	7	100
Mænd	59	34	7	100
Kvinder	47	46	7	100
<u>Alder</u>				
15 - 19 år	47	51	2	100
20 - 24 år	37	58	5	100
25 - 29 år	44	52	4	100
30 - 39 år	51	44	5	100
40 - 49 år	60	35	5	100
50 - 64 år	56	35	9	100
65 år og over	60	32	8	100

Som det ses, er man noget mere forbeholden når det gælder skolens ret til legemlig afstraffelse. Alligével mener flertallet (53%), at skolen skal have ret til at revse børnene korporligt. På den anden side har 40% den modsatte opfattelse, således at ophævelsen af den legemlige afstraffelse må siges at være i tråd med en nødvendig følge af udviklingen i den almindelige indstilling.

For så vidt angår afstraffelse uden for hjemmet, altså i skolen, er mændene og kvinderne ikke længere enige. Kvinderne står nogenlunde lige delt på spørgsmålet, medens mændene ret klart favoriserer skolens ret på dette område. Uagtet kvinderne nok overvejende går ind for fysisk afstraffelse, vil de selv have lov til at administrere den.

Også mellem generationerne konstateres en ret klar forskel. Indtil 30 år går man overvejende imod, men herefter accepteres i stigende grad legemlig straf som diciplinarmiddel i skolen.

For at få en vis forestilling om den faktiske udbredelse af legemlig afstraffelse såvel i hjemmet som i skolen, stillede man også nogle spørgsmål herom samt om straffens art.

Man stillede først spørgsmålet:

"Erindrer De selv at være blevet fysisk afstraffet enten hjemme eller i skolen".

	<u>Ja, i skolen</u>	<u>Ja, i hjemmet</u>	<u>Nej</u>	<u>I alt</u>
	%	%	%	%
Total	44	55	34	133
Mænd	61	57	26	144
Kvinder	27	52	42	121
<u>Alder:</u>				
15 - 19 år	31	48	42	121
20 - 24 år	47	57	33	137
25 - 29 år	52	56	31	139
30 - 39 år	44	60	30	134
40 - 49 år	42	54	35	131
50 - 64 år	45	55	32	132
65 år og over	44	50	39	133

Som man ser, har to tredjedele af befolkningen oplevet legemlig afstraffelse i skolen eller i hjemmet eller - en tredjedel - begge steder. Dette synes ydermere ikke at have ændret sig synderligt i tiden, og det gælder både i skolen og i hjemmet, dog - og især i skolen - må undtages de 15 - 19-årige, hvilket er naturligt nok, al den stund legemlig afstraffelse i skolen, som nævnt i indledningen, nu er forbudt.

Der er decideret forskel mellem mænd og kvinder. Medens afstraffelsen i hjemmet stort set rammer drengene og pigerne lige meget, dog drengene lidt mere, er der en meget markant forskel i skolen. Mere end dobbelt så mange drenge som piger er blevet legemligt revsede i skolen. Og alt i alt slipper henimod halvdelen af pigerne gennem barndommen uden legemlig afstraffelse, men kun en fjerdedel af drengene. Imidlertid, tallene giver kun oplysning om, hvorvidt man nogensinde har oplevet fysisk afstraffelse men ikke hvor ofte og ikke hvordan.

Til belysning af det første spurgte man alle, der var blevet fysisk afstraffede, om hvor ofte, forstået som sjældent eller ikke så sjældent. Dette gav følgende svar for afstraffelse i hjemmet henholdsvis i skolen:

	<u>I skolen</u>	<u>I hjemmet</u>
	%	%
ikke så sjældent	26	19
sjældent	67	73
ved ikke	7	8
i alt	100	100

Den fysiske afstraffelse i skolen har således for en fjerdedel af de adspurgte, dvs. dem der er blevet fysisk afstraffet, ikke været en undtagelse men noget forholdsvis tilbagevendende. Da knap halvdelen (44%) er blevet afstraffet, svarer dette til, at ca. hver ottende af samtlige er blevet legemligt revsede i et ikke helt ringe omfang. Med hensyn til afstraffelsen i hjemmet er tallet lidt mindre, og en videre analyse af materialet viste, at der ikke var nogen forskel i besvarelserne efter de adspurgtes alder, således at der heller ikke i denne henseende var grund til at antage, at fysisk afstraffelse skulle have været væsentligt mere almindeligt tidligere end nu. Dette synes imidlertid at være tilfældet med hensyn til afstraffelsen i skolen, hvor en fordeling af materialet efter alder viste øget afstraffelsesfrekvens med alderen. Der er således noget, der tyder på, at den fysiske afstraffelse i skolen set over et noget længere tidsrum er aftaget ikke uvæsentligt, også i tråd med at diciplinarmidlerne i Københavns Kommune allerede blev indskrænket før krigen.

Straffemetoderne søgte man at belyse ved hjælp af spørgsmålet:

"Hvori bestod den fysiske afstraffelse?"

	<u>I skolen</u>
	%
lussing	70
endefuld	10
spanskrør	16
slag over fingrene	3
nap i ørerne	3
slag	3
andet	9
I alt	114
	<u>I hjemmet</u>
	%
lussing	59
endefuld	38
slag med diverse ting	2
andet	7
husker ikke	2
I alt	108

Lussingerne er således den helt almindelige afstraffelsesform, og det både i skolen og i hjemmet, medens det mere drastiske "en endefuld" åbenbart er hjemmets sag at eksekvere. I skolen optræder til gengæld spanskrøret, der her må betegnes som den skrappeste fysiske afstraffelse.

Denne afstraffelsesform viste også den største forskel i tid. Den varierede således fra 1% blandt de helt unge til 27% for dem over 60 år. Spanskrøret var således en ret almindelig afstraffelsesform i skolen på vore bedsteforældres tid, indtil det nu er helt forsvundet. Det samme kan til en vis grad siges om "en endefuld", medens til gengæld lussingernes antal er steget.

Den legemlige afstraffelse i hjemmet viser, i modsætning til i skolen, ingen ændringer i tiden, man straffer på samme måde nu som tidligere og i stort set samme omfang.

At spanskrøret ikke er nævnt i forbindelse med afstraffelsen i hjemmet betyder ikke, at det, respondenterne forstår ved "en endefuld" kun har fundet sted ved håndens hjælp. Det fremgår af besvarelserne, at mange genstande er blevet brugt til dette formål f.eks. stok, boldtræ, livrem, ris, kosterkaft, barberrem, grydeske, bøjle, pisk etc.

Eftertryk mod angivelse af Berlingske Tidende og Gallup Instituttet som kilde.